

Na osnovu člana 60 Statuta Društva za osiguranja ASA OSIGURANJA d.d. Sarajevo, broj: 394/20/UD/389/R1/389 od 23.10.2020. godine, na temelju Odluke o izmjenama i dopunama OPU-IP-208/2021 od 23.03.2021. godine, na temelju Statutarne Odluke o izmjenama Statuta Društva za osiguranje "ASA OSIGURANJE" dioničko društvo Sarajevo broj: 000078/22/UD/9/R1/9 od dana 14.02.2022. godine, te Odluke o izmjenama Statuta broj 457/22/UD/410/R1/410 na temelju Odluke o potvrđivanju odluke o usvajanju izmjena Statuta broj OPU-IP-43/2023 od 16.01.2023. godine Uprava Društva donosi:

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE STANA/KUĆE

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Primjena uslova

- (1) Ovi Posebni uslovi za osiguranje stana/kuće (u daljem tekstu: Posebni uslovi) sastavni su dio Ugovora o osiguranju stambenog objekta, stvari u stambenom objektu i članova domaćinstva od posljedica nezgode (u daljem tekstu: ugovor o osiguranju), kojeg Ugovarač osiguranja sklopi sa ASA Central osiguranje d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Osiguravač).

- (2) Ovim Posebnim uslovima regulišu se obaveze između Ugovarača osiguranja, Osiguranika i Osiguravača za:

Osnovno osiguranje:

1. Osiguranje stambenog objekta i stvari u stambenom objektu,
2. Dopunsko osiguranje:
3. Osiguranje Osiguranika i članova domaćinstva od posljedica nezgode.

- (3) Ove Opšte odredbe odnose se na sve osigurane rizike koji se osiguravaju po ovim Posebnim uslovima.

- (4) Pojedini pojmovi u ovim Posebnim uslovima znače:

Osiguravač je ASA Central osiguranje d.d. Sarajevo sa kojim je sklopljen ugovor o osiguranju.

Ugovarač osiguranja je osoba koja sa Osiguravačem sklopi ugovor o osiguranju.

Ponudač je osoba koja u namjeri da sklopi osiguranje podnese pismenu ili usmenu ponudu Osiguravaču.

Osiguranik je osoba čiji je stambeni objekat osiguran i kome pripadaju prava iz osiguranja.

Stambeni objekat je građevinski objekat ili dio građevinskog objekta koji je u vlasništvu osiguranika i koji je namjenjen isključivo za stanovanje.

Nenastanjen stambeni objekat je stambeni objekat koji je duže od 60 dana uzastopno nenastanjen u toku godine dana.

Pomoćni objekat je objekat koji pripada osiguranom stambenom objektu (podrum, tavan, šupa, terasa, i sl.) ili objekat koji ima temelj i nalazi se na istoj adresi, ali ne pod istim krovom (garaže, šupe, sjenice i sl.).

Stvari u stambenom objektu su stvari standardne izvedbe i vrijednosti koje se nalaze u osiguranom stambenom objektu, osim onih stvari koje su posebno i pojedinačno navedene na polisi osiguranja.

Domaćinstvom se smatra svaka porodica ili druga zajednica osoba čiji članovi zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode.

Članom domaćinstva smatra se: bračni drug, djeca i ostali članovi zajedničkog domaćinstva, koji su u polisi ili priloženom spisku poimenično navedeni. Članovi domaćinstva koji privremeno stanuju u drugom mjestu (na školovanju, vojne osobe, osobe na privremenom radu itd.), mogu se osigurati kao članovi domaćinstva.

Suma osiguranja je iznos na koji je stambeni objekat odnosno imovinski interes osiguran, ako iz sadržaja ugovora ne proizilazi nešto drugo.

Osigurana suma je maksimalni iznos do kojeg je Osiguravač u obavezi kada nastupi osigurani slučaj.

Premija osiguranja je iznos koji je ugovarač osiguranja dužan platiti Osiguravaču po ugovoru o osiguranju.

Polisa osiguranja je dokument o sklopljenom ugovoru o osiguranju.

Ponuda je pismeni obrazac Osiguravača na kojem podnositelj ponude izjavljuje svoju volju za sklapanje ugovora o osiguranju.

Saosiguranje kada je ugovor o osiguranju zaključen sa više Osiguravača koji su se sporazumjeli o zajedničkom snošenju i raspodjeli rizika, svaki Osiguravač naznačen u polisi osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu.

Član 2.

Sklapanje ugovora o osiguranju

- (1) Ugovor o osiguranju od stana/kuće zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude.
- (2) Osiguravač može predhodno tražiti pismenu ponudu od ponuđača na obrascu Osiguravača. Ako Ugovarač osiguranja i Osiguranik nisu jedna te ista osoba, Osiguravač može tražiti da tu ponudu potpiše i Osiguranik.
- (3) Ako Osiguravač ne prihvati pismenu ponudu, obavezan je u roku od 8 dana od dana njenog primanja o tome pismeno obavijestiti ponuđača.
- (4) Ako Osiguravač u roku navedenom u stavu 3. ne odbije ponudu koja ne odstupa od uslova po kojima Osiguravač sklapa osiguranje, te ukoliko je ponuđač uplatio premiju ili prvu ratu predviđenu ugovorom o osiguranju, smatrat će se da je Osiguravač prihvatio ponudu i da je ugovor o osiguranju sklopljen.
- (5) U tom slučaju smatra se da je ugovor o osiguranju sklopljen danom zaprimanja ponude od strane Osiguravača, a ako je upućena poštom, od dana kada je ponuda predata na poštu preporučenom pošiljkom.

Član 3.

Polisa osiguranja

- (1) U polisi osiguranja navode se slijedeći podaci:
 - ugovorne strane,
 - predmet osiguranja,
 - rizik obuhvaćen osiguranjem,
 - trajanje osiguranja,
 - suma osiguranja,
 - premija osiguranja,
 - datum ispostavljanja polise,
 - potpisi ugovornih strana.
- (2) Osiguravač je dužan upozoriti ugovarača osiguranja da su ovi Posebni uslovi osiguranja sastavni dio ugovora i predati mu njihov tekst.
- (3) Izvršenje obaveza iz prethodnog stava mora biti konstatovano na polisi.
- (4) U slučaju neslaganja neke odredbe ovi Posebni uslova i neke odredbe polise primjenit će se odredba polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe polise i

neke njene rukopisne odredbe, primjenit će se ova posljednja.

- (5) Prema sporazumu ugovarača osiguranja, polisa može glasiti na određenu osobu, po naredbi ili na donosioca.

Član 4.

Osigurani slučaj

- (1) Osigurani slučaj je događaj prouzrokovan osiguranim rizikom.
- (2) Događaj s obzirom na koji se sklapa ugovor o osiguranju (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja ili osiguranika.
- (3) Ugovor o osiguranju je ništavan ako je u trenutku njegovog sklapanja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili ako je već tada prestala mogućnost da on nastane.

Član 5.

Trajanje osiguranja

- (1) U smislu ovih Posebni uslova, osiguranje počinje po isteku 24- tog sata onog dana koji je u polisi naznačen kao početak osiguranja, a prestaje po isteku 24-tog sata onog dana koji je u polisi naveden kao dan isteka osiguranja.
- (2) Ugovor o osiguranju se zaključuje sa određenim rokom trajanja, a minimalno na godinu dana.

Član 6.

Premija osiguranja

- (1) Premija osiguranja utvrđuje se u skladu sa Tarifom premija Osiguravača.
- (2) Pri ugovaranju višegodišnjeg osiguranja, ugovaraču osiguranja može se odobriti popust na premiju osiguranja u skladu sa Cjenovnikom.
- (3) Ukoliko ugovarač osiguranja izjavi da raskida ugovor prije isteka roka iz prethodnog stava ovog člana, dužan je Osiguravaču vratiti iznos odobrenih popusta na premije osiguranja iz prethodnih godina.

Član 7.

Plaćanje premije

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je platiti premiju osiguranja, ali je Osiguravač dužan primiti uplatu premije od svake osobe koja ima

pravni interes da ona bude plaćena.

- (2) Premija se plaća u ugovorenim rokovima, a ako treba da se uplati odjednom, plaća se prilikom sklapanja ugovora.
- (3) Ako ugovarač osiguranja ne plati premiju u ugovorenom roku Osiguravač može obračunati zateznu kamatu ili potraživati naknadu čija visina je utvrđena posebnom odlukom osiguravača koja je važila na dan zaključenja ugovora o osiguranju kao i naplatiti troškove slanja opomena zbog neplaćanja.
- (4) Ako se premija plaća putem banke ili pošte, smatrat će se da je premija plaćena onda kad je uplata premije evidentirana na računu Osiguravača.
- (5) Ako ugovarač osiguranja premiju, koja je dospjela nakon sklapanja ugovora, ne plati do dospelosti, niti to učini koja druga zainteresovana osoba, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu nakon isteka roka od 30 dana od dana kada je na adresu ugovarača osiguranja uručeno preporučeno pismo Osiguravača s izvještajem o dospelosti premije.

Član 8.

Osiguranje za tuđi račun ili za račun koga se tiče

- (1) U slučaju osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče, obaveza plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora dužan je izvršavati ugovarač osiguranja, ali on ne može ostvariti prava iz osiguranja, bez pristanka osiguranika.
- (2) Ugovarač osiguranja ima pravo prvenstvene naplate ovih potraživanja iz dugovane naknade, kao i pravo zahtijevati njihovu isplatu neposredno od Osiguravača.
- (3) Osiguravač može istaći osiguraniku sve prigovore koje po osnovu ugovora ima prema ugovaraču osiguranja.

Član 9.

Prijava okolnosti značajnih za ocjenu osigurane opasnosti (rizika)

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je prijaviti Osiguravaču, prilikom sklapanja ugovora, sve okolnosti koje su značajne za ocjenu osigurane opasnosti (rizika), a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate.
- (2) Ako je ugovarač osiguranja namjerno dao netačnu prijavu ili namjerno prešutio neku

okolnost takve prirode da Osiguravač ne bi sklopio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, Osiguravač može zahtijevati poništenje ugovora i uplatu premije za period osiguranja u kojem je zatražio poništenje ugovora.

- (3) U slučaju poništenja ugovora iz razloga navedenih u prethodnom stavu Osiguravač zadržava iznos naplaćene premije i ima pravo zahtijevati isplatu premije za razdoblje osiguranja u kome je zatražio poništenje ugovora.
- (4) Osiguravateljevo pravo da zahtjeva poništenje ugovora o osiguranju prestaje ako u roku od 3 mjeseca od dana saznanja za netačnost prijave ili za prešućivanje ne izjavi ugovaratelju osiguranja da se namjerava koristiti tim pravom.
- (5) Ako je ugovarač osiguranja dao netačnu prijavu ili je propustio dati dužno obavještenje, a to nije učinio namjerno, Osiguravač može, u roku od mjesec dana od saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije srazmjerno većem riziku.
- (6) Ugovor u tom slučaju prestaje nakon 14 dana od dana kada je Osiguravač saopštio svoju izjavu o raskidu osiguranja, a u slučaju Osiguravačevom prijedloga da se premija poveća, raskid nastupa po samom zakonu ako Ugovaratelj osiguranja ne prihvati prijedlog u roku od 14 dana od dana kada ga je primio.
- (7) U slučaju raskida Osiguravač je dužan vratiti dio premije koji otpada na vrijeme do kraja razdoblja osiguranja
- (8) Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je utvrđena netačnost i nepotpunost prijave ili nakon toga, ali prije raskida ugovora, odnosno prije postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u razmjeru između stope plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku.
- (9) Osiguravač kome su u trenutku sklapanja ugovora bile poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje je ugovarač osiguranja netačno prijavio ili prešutio, ne može se pozivati na netačnost prijave ili prešućivanje.
- (10) Isto vrijedi u slučaju kad je Osiguravač saznao za te okolnosti za vrijeme trajanja osiguranja, a nije se koristio zakonskim ovlaštenjima.

Član 10.

Obavještanje Osiguravača o promjenama osigurane opasnosti (rizika)

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je izvijestiti Osiguravača o svakoj promjeni okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika. On je dužan bez odgađanja obavijestiti Osiguravača o povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, a ako se povećanje rizika dogodilo bez njegova sudjelovanja, on je dužan obavijestiti Osiguravača u roku od 14 dana od dana kada je za to saznao.
- (2) Ako je povećanje rizika toliko da Osiguravač ne bi sklopio ugovor da je takvo stanje postojalo u času njegova zaključenja, on može raskinuti ugovor.
- (3) Ako je povećanje rizika toliko da bi Osiguravač sklopio ugovor samo uz veću premiju on može ugovaratelju osiguranja predložiti novu stopu premije.
- (4) Ako Ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od 14 dana od dana primitka prijedloga nove stope, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu.
- (5) Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je Osiguravač obaviješten o povećanju rizika ili nakon što je obaviješten o povećanju rizika, ali prije nego što je ugovor raskinuo ili postigao sporazum s ugovaračem osiguranja o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeru između plaćenih premija i premija koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku.
- (6) U slučaju kad se nakon sklapanja ugovora o osiguranju dogodilo smanjenje rizika, ugovarač osiguranja ima pravo zahtijevati odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kad je o smanjenju obavijestio Osiguravača. Ako Osiguravač ne pristane na smanjenje premije, ugovarač osiguranja može raskinuti ugovor.

Član 11.

Promjena adrese - naziva (firme)

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je o promjeni imena ili adrese, odnosno promjeni naziva - firme i sjedišta (poslovnih prostorija) obavijestiti Osiguravača u roku od 15 dana od dana nastale promjene.
- (2) Ako Ugovarač osiguranja ne obavijesti Osiguravača o promjeni iz prethodnog stava, za vrijednost obavijesti dovoljno je da Osiguravač

uputi osiguraniku preporučeno pismo prema posljednjim podacima o adresi stana, poslovnih prostorija, odnosno nazivu firme kojima raspolaže. Obavještenje vrijedi od dana od kojega bi u normalnim okolnostima vrijedilo da nije bilo promjena iz prethodnog stava.

Član 12.

Način obavještanja

- (1) Sva obavještenja i prijave koje je ugovarač osiguranja dužan dati u smislu odredaba ovih i drugih uslova osiguranja obavezno se imaju pismeno potvrditi ako su dati usmeno, telefonom, telegramom ili na koji drugi način.
- (2) Kao dan prijema obavještenja, odnosno prijave, smatra se dan kad je primljeno obavještenje, odnosno prijava. Ako se obavještenje, odnosno prijava šalje preporučeno, kao dan primitka smatra se dan predaje pošti.
- (3) Sporazumi koji se odnose na sadržaj ugovora vrijede samo ako su sklopljeni pismeno.
- (4) Ugovarač osiguranja ili osiguranik, saglasan je da sve obavijesti vezano za zaključenu polisu osiguranja, kao i druge propagandne obavijesti od Osiguravača može dobivati putem sms ili putem elektronske pošte.

Član 13.

Izmjena uslova osiguranja i tarifa premija

- (1) Ako Osiguravač izmjeni uslove osiguranja ili tarifu premija dužan je o tome pismeno ili na drugi pogodan način obavijestiti Ugovarača osiguranja najkasnije trideset dana prije isteka tekuće godine osiguranja.
- (2) Ugovarač osiguranja ima pravo otkazati ugovor o osiguranju u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja. U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom tekuće godine osiguranja.
- (3) Ako Ugovarač osiguranja ne otkáže ugovor o osiguranju u roku iz stava 2. ovoga člana, ugovor o osiguranju se početkom sljedećeg perioda osiguranja mijenja u skladu s izvršenim promjenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifi premija.

Član 14.

Otkaz ugovora o osiguranju

- (1) Ako je ugovor o osiguranju sklopljen na rok kraći od 5 godina, svaka ugovorna strana može otkazati ugovor o osiguranju,

obavještavajući drugu ugovornu stranu pismenim putem najkasnije 3 mjeseca prije isteka ugovora o osiguranju

- (2) Ako je ugovor o osiguranju sklopljen na rok duži od 5 godina, svaka ugovorna strana može otkazati ugovor o osiguranju, obavještavajući drugu ugovornu stranu pismenim putem najkasnije 6 mjeseci prije isteka ugovora o osiguranju.

Član 15.

Isplata naknade iz osiguranja

- (1) Kad se dogodi osigurani slučaj, Osiguravač je dužan isplatiti naknadu u ugovorenom roku koji ne može biti duži od 14 dana, računajući od dana podnošenja zahtjeva, odnosno zaprimanja dokumentacije navedene u članu 31. ovih Posebnih uslova.
- (2) Izuzetno, ako se ne može utvrditi obaveza ili visina isplate, navedeni rok počinje teći od dana utvrđivanja obaveze i visine isplate.
- (3) Ukoliko Osiguravač ne isplati naknadu u roku iz stava 1. i 2. ovog člana, obavezan je da za zakašnjele isplate plati zatezne kamate po propisanim stopama.
- (4) U slučaju da postoje založna prava i ostala prava, Osiguravač ne može isplatiti naknade osiguraniku bez saglasnosti nosilaca tih prava. Osobe koje raspolažu tim pravima mogu zahtijevati neposredno od Osiguravača da im u granicama sume osiguranja i prema zakonskom redu isplati njihova potraživanja.
- (5) Međutim, ako u trenutku isplate Osiguravač nije znao niti je mogao znati za ta prava, izvršena isplata naknade osiguraniku ostaje valjana.

Član 16.

Utvrđivanje, procjena i vještačenje štete

- (1) Šteta se utvrđuje u skladu sa odredbama ovih Posebnih uslova i Zakona o obligacionim odnosima.
- (2) Štetu utvrđuju i procjenjuju zajedno osiguranik i Osiguravač, odnosno njihovi ovlašteni predstavnici.
- (3) U slučaju da se Osiguranik i Osiguravač ne slože pri utvrđivanju i procjeni štete, svaka od ugovornih strana može zatražiti da štetu procijene stručnjaci (vještaci).
- (4) Svaka od ugovornih strana pismeno imenuje svog vještaka. Za vještaka se mogu imenovati

osobe koje nisu zaposlenici kod Osiguravača odnosno Osiguranika. Prije početka vještačenja oba imenovana vještaka biraju trećeg vještaka kao predsjednika.

- (5) Predmet vještačenja mogu biti samo sporne činjenice. Koje će sporne činjenice biti predmet vještačenja, u svakom pojedinom slučaju određuju Osiguranik i Osiguravač pismenim sporazumom o ustupanju predmeta vještacima.
- (6) Svaka ugovorna strana snosi troškove svog vještaka. Troškove predsjednika snose obje strane podjednako.

II POSEBNE ODREDBE ZA OSIGURANJE STAMBENOG OBJEKTA I STVARI U STAMBENOM OBJEKTU

Član 17.

Predmet osiguranja

- (1) Predmetom osiguranja, u smislu odredbi ovih Posebnih uslova, mogu biti:
 - a) Porodične kuće sa pomoćnim objektima (garaža, kotlovnica i slično površine do 10m²) kao i ograda kojom je ograđeno zemljište na kojem se nalazi osigurani stambeni objekat ukupne vrijednosti do 1.000,00KM,
 - b) Stanovi zajedno sa pomoćnim prostorijama koji pripadaju vlasniku stana do 10m²
 - c) Stvari u stambenom objektu standardne izvedbe i vrijednosti koje služe za uređenje stambenog objekta ili osobnu upotrebu, kao što su: kućanski aparati, namještaj, stvari za osobnu upotrebu (kao što je standardna odjeća i obuća) i druge osobne stvari. Osigurane su samo stvari koje se nalaze u osiguranom stambenom objektu i vlasništvo su osiguranika, članova njegovog domaćinstva, kućne pomoćnice, podstanara, a koje oni koriste, osim onih koje su po ovim Posebnim uslovima isključene iz osiguranja.
 - d) Brojila za vodu, plin i struju osigurani su bez obzira da li su pričvršćeni za osigurani građevinski objekat (unutra ili izvana) ili su postavljena na ograđenom zemljištu koje pripada osiguranom stambenom objektu.
- (2) Ako se posebno ugovori i plati dodatna premija, osiguranjem su u smislu ovih Posebnih uslova pokriveni:

- a) građevinski objekti koji pripadaju osiguranom stambenom objektu (pomoćne prostorije, posebne ugradnje, dogradnje i sl.površine preko 10m²),
 - b) ograda kojom je ograđeno zemljište na kojem se nalazi osigurani stambeni objekat ukupne vrijednosti preko 1.000,00KM
 - c) nenastanjeni stambeni objekti (vikendice, apartmani i sl.), isključivo po paketima ASA CENTRAL DOM I ASA CENTRAL DOM PLUS.
 - d) oprema iz dijela građevinskih objekata (klima uređaji,oprema za solarnu energiju i slično),
 - e) stvari posebne vrijednosti, kao što su umjetničke slike i predmeti, antikni predmeti,a najviše do vrijednosti 2.000,00 KM za jedan takav predmet,
 - f) zbirke poštanskih maraka, starog novca, starog oružja, značaka i slično, te druge rijetke i skupocjene stvari, smještene u uzidanim pancir ormarićima, a najviše do 2.000,00 KM po jednoj takvoj zbirki,
 - g) plemeniti metali, drago kamenje, biseri i predmeti od njih, smještene u uzidanim pancir ormarićima do procijenjene vrijednosti a najviše do ukupnog iznosa od 2.000,00 KM,
 - h) krzna, odjeća i obuća čija vrijednost po artiklu prelazi 1.000,00 KM,
 - i) dokumenta i lične isprave, uključujući štedne knjižice i ostale vrijednosne papire smještene u uzidanim pancir ormarićima najviše do ukupne vrijednosti od 2.000,00KM
- (3) Predmetom osiguranja, u smislu odredbi ovih Posebnih uslova, ne mogu biti:
- a) poslovni objekti ili dio stambenog objekta u kojem se obavlja poslovna aktivnost,
 - b) stambeni objekti bez temelja (npr. kamp prikolice, šatori,..) kao i stvari u njima,
 - c) stambeni objekti koji su slabo održavani ili dotrajali, kao i stvari u njima,
 - d) stvari u prostorijama koje pripadaju pomoćnim objektima, pa i ako je osiguranjem pokriven građevinski dio tih prostorija,
 - e) TV antena i druge antene izvan zatvorenih prostorija stambenog objekta,
 - f) životinje i biljke,
 - g) motorna vozila, bicikli s pomoćnim motorom, prikolice svih vrsta, plovni i

vazduhoplovni objekti i samohodne mašine,

- h) automobilski dijelovi i gume,
- i) građevinski i instalacioni materijal,
- j) mašine, sprave i alati, te zalihe materijala i robe koje služe za obavljanje zanatske ili neke druge djelatnosti osim djelatnosti turizma u kućnoj radinosti i hobi djelatnosti kojima se ne privređuje.

Član 18.

Mjesto osiguranja

- (1) Osiguranje po ovim Posebnim uslovima može se zaključiti samo za stambeni objekat i stvari u stambenom objektu koji se nalaze na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (2) Osiguranje stvari važi za vrijeme dok se osigurane stvari nalaze u funkciji u stambenom objektu.
- (3) Ako se osigurane stvari u potpunosti ili djelomično prenose iz stambenog objekta osiguranika, a to nije učinjeno u vezi s preseljenjem u drugi stambeni objekat, ili ako se stvari upotrebljavaju izvan stambenog objekta, obaveza Osiguravača prestaje njihovim iznošenjem iz stambenog objekta.

Član 19.

Osigurane opasnosti (rizici) - paketi

- (1) Ovim Posebnim uslovima regulišu se obaveze između Ugovarača osiguranja, Osiguranika i Osiguravača kao i osigurani rizici prema sljedećim paketima:
 - ASA CENTRAL DOM
 - ASA CENTRAL DOM PLUS
 - ASA CENTRAL DOM PREMIUM
- (2) U narednim članovima uslova utvrđene su odredbe koje se odnose posebno na svaki pojedini paket iz stava 1. ovog člana s tim da se za paket ASA DOM PLUS odnose sve odredbe koje su navedene za paket ASA DOM, dok ASA DOM PREMIUM obuhvata sve odredbe ASA DOM i ASA DOM PLUS.

Član 20.

Paket ASA CENTRAL DOM –rizici

Paketom ASA CENTRAL DOM po ovim Posebnim uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od sljedećih opasnosti (rizika):

Osnovni rizici

Požar

- (1) Požarom se, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra vatra nastala izvan ograđenog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje širi svojom vlastitom snagom.
- (2) Ne smatra se, da je nastupio požar i Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu ako je osigurana stvar uništena ili oštećena usljed izlaganja vatri ili toploti, radi obrade ili u druge svrhe (npr. kod peglanja, sušenja, prženja, pečenja i slično) ili zbog pada ili bacanja u ognjište (peć, štednjak i slično), osmuđenjem, oprljenjem ili progorijevanjem (od cigare, cigarete, sprave za osvjetljavanje, žeravice ili slično), usljed vrenja ili zagrijavanja, kuhanja, dimljenja i slično.
- (3) Osiguranjem od opasnosti požara nisu obuhvaćene štete na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove funkcije.

Udar groma

- (4) Osiguranje od udara groma, u smislu ovih Posebnih uslova, pokriva štete koje na osiguranim stvarima prouzrokuje grom dejstvom snage ili toplote, kao i štete od udara predmeta oborenih gromom.
- (5) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova, kao posljedica udara groma, kao i štete na zaštitnim osiguračima, gromobranima bilo koje vrste, zaštitnim prekidačima, odvodnicima prenapona i sličnim uređajima, nastale u obavljanju njihove normalne funkcije. Međutim, nadoknađuje se šteta od požara koji bi nastao djelovanjem električne energije i koji bi se nakon prestanka toga djelovanja samostalno širio.

Eksplozija

- (6) Eksplozijom se, u smislu ovih Posebnih uslova, izuzev eksplozije od nuklearne energije, smatra iznenadno ispoljavanje sile zasnovane na težnji pare ili gasova za proširenjem. Eksplozija posuda pod pritiskom (kotao, cijevi, peći i slično) postoji samo onda, kada su zidovi suda u tolikoj mjeri pocijepani da nastaje trenutno izjednačavanje unutrašnjeg i spoljnog pritiska.
- (7) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 - na stvarima osiguranika prouzrokovane miniranjem,
 - koje su posljedica smanjenja pritiska u sudu (implozija),
 - od eksplozije biološkog karaktera,

- zbog eksplozivnih izduvavanja iz peći i sličnih naprava,
- zbog probijanja zvučnog zida,
- od eksplozije zbog dotrajalosti, pojave istrošenosti ili starenja, prekomjerne naslage rđe, kamenca, taloga, mulja na osiguranoj stvari.

Oluja

- (8) Olujom, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra se vjetar brzine 17,2 m/sek, odnosno 62 km/h (snage 8 stupnjeva po Boforovoj skali) ili više. Smatraće se da je puhao vjetar ove brzine u kraju gdje se nalaze osigurane stvari, ako je vjetar lomio grane i stabla ili ošteti dobro održavane građevinske objekte. U slučaju sumnje, brzina vjetra se dokazuje izvještajem hidrometeorološke službe.
- (9) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem ako su prouzrokovana mehanička oštećenja ili uništenja na osiguranoj stvari:
 - neposrednim djelovanjem oluje i
 - direktnim udarom predmeta oborenih ili nošenih olujom.
- (10) Osiguranjem od oluje nisu obuhvaćene štete:
 - od prodiranja kiše, grada, snijega ili drugih nanosa kroz otvoren prozor ili druge otvore koji postoje u stambenom objektu ili su nastali zbog loše konstrukcije, nekvalitetno izvedenih radova na građevinskoj stolariji, osim ako su otvori nastali od oluje, kao i štete od kiše i drugih oborina na predmetima domaćinstva smještenih na otvorenom prostoru,
 - na stvarima u građevinskom objektu koji nije bio izgrađen prema uobičajenom načinu gradnje na tom mjestu, ili koji je slabo održavan ili dotrajao.

Tuča (Grad)

- (11) Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja odnosno oštećenja osiguranih stvari koje prouzrokuje grad svojim udarom.
- (12) Obuhvaćene su i štete od prodiranja grada i kiše kroz otvore nastale od padanja grada.
- (13) Osiguranjem od tuče (grada) nisu obuhvaćene štete nastale na stvarima smještenim na otvorenom prostoru.

Udar nepoznatog ili vlastitog motornog vozila

- (14) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom vlastitog motornog vozila, vlastite pokretne radne mašine ili nepoznatog motornog vozila u osigurani objekat.

Pad letjelice

- (15) Smatra se da je nastao osigurani slučaj pada letjelice ako se od neposrednog udara letjelica ili njezinih dijelova, kao i bilo čega iz letjelice, osigurana stvar ošteti ili uništi.

Manifestacije i demonstracije

- (16) Manifestacijom i demonstracijom, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana.
- (17) Smatra se da je nastao osigurani slučaj opasnosti manifestacije ili demonstracije, ako je osigurana stvar uništena ili oštećena na bilo koji način djelovanjem manifestanata, odnosno demonstiranata (rušenje, demolanje, razbijanje, paljenje i drugo).

Saosigurani rizici

Provalna krađa i razbojništvo:

- (18) Provalnom krađom, u smislu ovih Posebnih uslova smatra se krađa, ako njen izvršilac:
- provali u zaključane prostorije stambenog objekta u kojima se nalaze osigurane stvari razbijanjem ili obijanjem vrata i prozora, odnosno provaljivanjem stropa, zidova i podova,
 - otvori zaključane prostorije stambenog objekta lažnim ključem ili kojim drugim sredstvom koje nije namijenjeno redovnom otvaranju, a da je pri tome ostavljen trag na osnovu kojeg se može pouzdano utvrditi provala u smislu krivično-pravnog dokaza,
 - neprimjetno se uvuče u stambeni objekat ili se u njemu sakrije i izvrši krađu u vrijeme kada je stambeni objekat bio zaključan,
 - otvori zaključane prostorije stambenog objekta i spremišta pravim ključevima ili njihovim duplikatom, ako je do ključa došao jednom od radnji spomenutih u tački a), b), c) i e) ovog stava ili razbojstvom ili prevarom maloljetnog člana domaćinstva,
 - provalnom krađom smatra se i krađa stvari s balkona i trijemova na spratovima, kao i iz stanova na spratovima ako je izvršena uskakanjem kroz otvoren prozor na spratovima.
- (19) Ne smatra se provalnom krađom u smislu ovih Posebnih uslova:
- uskakanje kroz otvoren prozor u niskom prizemlju (do visine 3,0 m računajući od zemlje do donje ivice prozora),
 - ako je provalnu krađu izvršilo lice koje živi s osiguranikom u zajedničkom domaćinstvu ili je u krađi sudjelovao kao saizvršilac ili saučesnik,

- ako je provalna krađa izvršena uz sudjelovanje osoba zaposlenih u domaćinstvu kao i osoba primljenih na noćenje.
- (20) Osiguravač je u obavezi nadoknaditi štetu koja je posljedica izvršenja ili pokušaja izvršenja provalne krađe, ako su tom prilikom osigurane stvari u stambenom objektu odnijete, uništene ili oštećene.

Razbojništvo

- (21) Razbojništvom se, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra oduzimanje osigurane stvari upotrebom sile (ugrožavanje s opasnošću po život i zdravlje) protiv osiguranika ili članova domaćinstva ili prijetnjom da će se neposredno napasti na život ili tijelo ovih lica.
- (22) Smatra se da postoji upotreba sile i onda kad su upotrijebljena sredstva za onemogućavanje otpora.

Lom stakla

- (23) Lomom stakla, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra se uništenje ili oštećenje ugrađenih stakala u prozorima i vratima stambenog objekta usljed bilo kog uzroka.
- (24) Osiguravač nadoknađuje i troškove skidanja i ponovnog namještanja predmeta, koji smeta postavljanju novog stakla (na primjer: zaštitna rešetka, zaštitne šipke, zaklon od sunca i slično).
- (25) Osiguranjem nije obuhvaćena šteta koja nastane:
- pri prenošenju ili namještanju osiguranog stakla u prostorije koje nisu označene u polici,
 - zbog ogrebotina, izjedanja ili sličnih oštećenja na površini stakla,
 - staklo koje je sastavni dio namještaja, staklo na slikama, lusterima, keramika i WC sanitarije, predmeti i ukrasi od stakla i slično.

Odgovornost prema trećim licima

- (26) Ovim osiguranjem pokrivena je odgovornost osiguranika za štete nanosene životu, zdravlju ili imovini trećih osoba i to:
- u svojstvu vlasnika, korisnika i zakupca stambenog objekta,
 - u svojstvu korisnika zajedničkih prostorija građevinskog objekta u kojem se nalazi osigurani stambeni objekat,
 - u svojstvu poslodavca prema osobama zaposlenim u domaćinstvu,
 - u svojstvu držaoca pitomih životinja, ako se životinje ne drže u svrhu privređivanja i dok se životinje nalaze u osiguranom stambenom objektu ili u zajedničkim prostorijama

građevinskog objekta u kome se nalazi osigurani stambeni objekat.

- (27) U istom obimu kao i u tački 1. ovog člana osiguranje se odnosi i na odgovornost:
- Osiguranika i članova domaćinstva,
 - osoba zaposlenih u domaćinstvu osiguranika pri obavljanju poslova tog domaćinstva.
- (28) Ako se dio stambenog objekta upotrebljava za obavljanje nekog zanimanja, osiguranjem nije obuhvaćena odgovornost iz sadržaja tog dijela stambenog objekta.
- (29) Osiguranjem nije pokrivena:
- odgovornost osiguranika za namjerno prouzrokovanu štetu, osim ako je štetu namjerno prouzrokovala osoba zaposlena u domaćinstvu,
 - odgovornost za štete iz držanja i upotrebe motornih vozila i drugih vozila na motorni pogon, vazduhoplova i vozila na vodi,
 - odgovornost za štetu koju pretrpi osiguranik i njegovi članovi domaćinstva,
 - odgovornost za štete pričinjene trećim osobama hladnim i vatrenim oružjem, bez obzira da li za držanje istog ima dozvolu ili ne,
 - odgovornost za štetu na stvarima ili izvršenim radovima koje je osiguranik ili koja druga osoba po njegovom nalogu ili za njegov račun, izradio ili isporučio, ako je uzrok štete u izradi ili isporuci,
 - odgovornost za štete od proizvoda sa nedostatkom,
 - odgovornost za štete na tuđim stvarima prouzrokovane pri obavljanju djelatnosti iz zanimanja od strane osiguranika (na primjer, obrada, popravak, prevoz, ispitivanje i slično),
 - odgovornost za štete koje su nastale kao posljedica svjesnog postupanja suprotno propisima ili pravima,
 - odgovornost za štete koje su posljedica zagađivanja vazduha, vode i tla,
 - odgovornost za štete na tuđim stvarima koje je osiguranik uzeo u zakup, poslugu, zajam, na čuvanje, na prevoz, obradu, popravak, ispitivanje i slično,
 - odgovornost za štete koje su posljedica profesionalnog oboljenja zaposlenika Osiguranika.

Član 21.

ASA CENTRAL DOM PLUS- rizici

Paket ASA CENTRAL DOM PLUS po ovim Posebnim uslovima, pored rizika definisanih članom 20. ovih Posebnih uslova, uključuje i sljedeće saosigurane rizike:

Poplava i bujica

Poplavom u smislu ovih uslova smatra se stihijsko neočekivano plavljenje terena od stalnih voda (rijeka, jezera, mora i dr.) zbog toga što se voda izlila iz korita ili provalila odbrambeni nasip ili branu, izlivanje vode zbog izvanredne plime i talasa na moru i jezerima neobične jačine, i od nadolaska vode iz vještačkog jezera.

- Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena zbog naglog stvaranja velike količine vodene mase, koja je nastala kao posljedica provale oblaka.
- Bujicom se smatra stihijsko neočekivano plavljenje terena vodenom masom, koja se stvara na nizbrdnim terenima zbog jakih atmosferskih padavina i sliva se ulicama i putevima.
- Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 - od gljivica nastalih zbog vlage,
 - od plavljenja vode izlivanjem iz javne kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo zbog navedenih opasnosti iz ovog člana stav (1) i (2),
 - od plavljenja vode iz oluka i cijevi za odvod kišnice,
 - od podzemnih voda,
 - na osiguranim stvarima, koje se nalaze u živim i suvim koritima potoka i rijeka kao i na prostoru između potoka odnosno rijeka i nasipa (inundaciono područje).
- Limit pokrića od rizika poplave i bujice iznosi 10% od ugovorene sume osiguranja za etažni dio objekta.

Izliv vode iz instalacionih cijevi

- Izlivom vode, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra se: neočekivano izlivanje vode iz vodovodnih i odvodnih cijevi kućne kanalizacije kao i iz uređaja za grijanje toplom vodom i parnog grijanja i drugih uređaja i aparata, koji su priključeni na vodovodnu mrežu, zbog oštećenja ili začepljenja (loma, prskanja ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi, uređaja i aparata, neočekivano izbijanje pare iz uređaja za toplu vodu ili za parno grijanje.
- Osiguranjem su obuhvaćene i štete od izlivanja vode iz vodovodnih i odvodnih cijevi kućne kanalizacije te izbijanje pare iz uređaja za toplu vodu i parno grijanje bez obzira na uzrok, ako je do ostvarivanja ovih opasnosti došlo izvan osiguranikovog stambenog objekta.
- Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:

- a) od izlivanja vode iz otvorenih slavina osiguranikovog stambenog objekta,
- b) od gljivica nastalih zbog vlage,
- c) nastale kao posljedica neodržavanja kućne vodovodne i kućne odvodne kanalizacione mreže, uređaja za grijanje toplom vodom i za parno grijanje,
- d) od izlivanja vode iz oluka i cijevi za odvod kišnice,
- e) od slijeganja tla kao posljedice izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi,
- f) zbog dotrajalosti, rđe i korozije.

Naknada za zamjenski stambeni prostor

- (8) Naknada za privremeno unajmljivanje drugog stambenog prostora za vrijeme dok se sanira šteta na osiguranom stambenom prostoru koja je nastala usljed neke od osiguranih opasnosti po ovim Posebnim uslovima.

Član 22.

ASA CENTRAL DOM PREMIUM- rizici

Paket ASA CENTRAL DOM PREMIUM po ovim Posebnim uslovima, pored rizika definisanih članom 20. i 21. ovih Posebnih uslova, podrazumijeva veće sume osiguranja od onih ponuđenih paketom ASA CENTRAL DOM PLUS, kao i slijedeće rizike:

Štete na stvarima prilikom preseljenja

- (1) Osiguravač je dužan nadoknaditi štetu nastalu za vrijeme preseljenja u drugi stambeni objekat na teritoriji BiH, ako se nalaze u pokrivenim vozilima namjenjenim za prevoz stvari kućanstva.

Izliv vode iz otvorenih slavina

- (2) Osiguravač je dužan nadoknaditi štetu zbog isticanja vode iz otvorenih slavina u osiguranom objektu.

Šteta nastala usljed otvorenih ili nepravilno zatvorenih prozora

- (3) Osiguravač je dužan nadoknaditi štetu nastalu od oluje, kiše i ostalih padavina usljed otvorenih ili nepravilno zatvorenih prozora stambenog objekta.

Štete nastale od izlivanja vode (krovovi i sl.)

- (4) Osiguravač je dužan nadoknaditi štetu nastalu od izlivanja vode iz cijevi za odvod oborinskih voda ili sa ravnih krovova, terasa i slično a usljed nemogućnosti prihvata velike količine vode zbog neuobičajeno jakog proloma oblaka ili naglog topljenja leda.

Naknada izdavanja ličnih dokumenata

- (5) Naknada izdavanja ličnih dokumenata, u smislu ovih Posebnih uslova, smatra se naknada troškova za izdavanja ličnih

dokumenata izdatih od strane državnih tijela uprave u slučaju gubitka, krađe ili uništenja istih.

Član 23.

Štete koje nisu pokrivena osiguranjem

- (1) Osiguravač nije obavezan isplatiti naknadu za štete koje nastanu usljed:
 - eksploziva, eksplozivnih naprava, mina, torpeda, bombi, metaka svih kalibara ili drugih oružija,
 - rata, invazije, dejstava stranog neprijatelja, neprijateljstava ili ratu sličnih operacija, građanskog rata, pobune, revolucije, ustanka, kao i nemira koji nastanu iz takvih događaja,
 - zapljene, uzapćenja, ograničenja ili zadržavanja i posljedica tih događaja ili pokušaja da se izvrše konfiskacije, rekvizicije ili ostale slične mjere koje provodi ili namjerava provesti vlast ili neka politička organizacija koja se bori za vlast ili koja ima vlast,
 - trajnog djelovanja temperature, gasova, pare, vlage i padavina (dima, čađi, prašine i slično) kao i usljed pljesnivosti, potresa, šuma i slično, a ima za posledicu postepeno nastajanje štete, kao i ulijeganja i klizanja zemljišta,
 - sabotaže ili terorizma,
 - namjere ili prevare ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja,
 - nepridržavanja zakonskih propisa,
 - nuklearne eksplozije, zračenja, radioaktivnih proizvoda ili otpada,
 - zemljotresa,
 - onečišćenja zraka, vode ili tla.
- (2) Ali ako se ostvario osigurani slučaj, Osiguravač je dužan nadoknaditi svaku štetu prouzrokovanu od neke osobe za čije postupke osiguranik odgovara po bilo kojoj osnovi, bez obzira na to da li je šteta prouzrokovana nepažnjom ili namjerno.

Član 24.

Početak i istek obaveze Osiguravača

- (1) Obaveza Osiguravača počinje 24-tog sata dana koji je u polisi naveden kao početak osiguranja ako je do tog dana plaćena premija, u protivnom po isteku 24-tog sata dana uplate premije.

- (2) Obaveza Osiguravača prestaje istekom 24-tog sata dana koji je u polisi označen kao dan isteka osiguranja, a prije toga roka onog dana kada:
- nastupi totalna šteta ili kada se stvari po ugovoru o osiguranju smatraju uništenim,
 - protekne rok iz člana 7. ovih Posebnih uslova, a premija do tog roka nije plaćena,
 - bude raskinut ugovor o osiguranju u skladu sa članom 14. ovih Posebnih uslova.

Član 25.

Sniženje (bonus)

- (1) Sniženje premije (bonus) je poseban popust na premiju osiguranja koji se obračunava osiguraniku koji kroz određeni period osiguranja nije imao štete.
- (2) Ako je osiguranik zaključio prvi put osiguranje tada plaća osnovnu premiju, uvećanu ili umanjenu za doplatke ili popuste iz drugih osnova.
- (3) Visina sniženja premije (bonus) se obračunava prema sljedećoj tabeli:

Broj uzastopnih godina bez štete, a s neprekidnim trajanjem osiguranja	Bonus u procentima %
1 godina	5
2 godina	10
3 godina	15
4 godina	20
5 ili više godina	25

- (4) Ako je osiguranik u prethodnom periodu osiguranja imao prijavljenu jednu štetu, tada u sljedećoj godini osiguranja, gubi pravo na obračun bonusa i plaća premiju kao u prvoj godini osiguranja. Prijavljenom štetom smatra se šteta po kojoj je izvršena isplata ili je utvrđena obaveza Osiguravača.

Član 26.

Suma osiguranja

- (1) Suma osiguranja navedena na polisi osiguranja predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača. Suma osiguranja se određuje sporazumno između Osiguravača i ugovarača osiguranja.
- (2) Ako se u toku istog perioda osiguranja dogodi više osiguranih slučajeva od posljedica

osnovnih rizika, naknada iz ugovora o osiguranju za svaki od njih se određuje i isplaćuje do iznosa ugovorene sume osiguranja, bez njezina umanjenja za iznos ranije isplaćenih naknada u tom periodu.

- (3) Za saosigurane rizike suma osiguranja definisana polisom je maksimalan iznos obaveze Osiguravača po štetnom događaju i agregatno po polisi.
- (4) Za ugovorene troškove u vezi osiguranog slučaja suma osiguranja definisana polisom je maksimalan iznos obaveze Osiguravača po štetnom događaju.
- (5) Za proširenje pokrivača za stvari ugovara se taksirana vrijednost. To je iznos koji sporazumno utvrde ugovarač osiguranja i Osiguravač za svaki osigurani predmet pojedinačno. Prilikom ugovaranja, osiguranik daje dokaze o procijenjenoj vrijednosti takvih stvari, a ako nema dokaza, onda Društvo za osiguranje treba da prikupi dokaze o tome samostalno ili uz pomoć odnosnog procjenitelja za takve stvari. Društvo za osiguranje obavezno sastavlja popis takvih stvari, uz navođenje karakteristika za njihovu identifikaciju, kao i njihove pojedinačne ili grupne vrijednosti, ako je to primjereno - na primjer kada se radi o zbirka ili kompletima. Spisak potpisuju ugovarač osiguranja i Osiguravač, a u polisi se konstatuje da je spisak sastavni dio polise osiguranja.
- (6) Suma osiguranja na taksiranu vrijednost se ugovara za stvari koje imaju posebne i pojedinačno velike vrijednosti, kao što su: dokumenta i isprave, plemeniti metali, neprerađeni plemeniti metali, drago kamenje i biserne ogrlice, rijetke i skupocjene stvari, umjetnički predmeti (slike, skulpture i slično), antikni predmeti (stilski namještaj i slično), rukopisi, zbirke (filatelističke, numizmatičke i druge zbirke), odjeća i obuća velikih vrijednosti po artiklu, aparati i namještaj koji se zbog svojih velikih vrijednosti ne mogu svrstati u standardno uređenje stana/kuće. Pod zbirkom se, u smislu ovog osiguranja, podrazumijeva skup stvari iste ili slične vrste, kao što su numizmatičke i filatelističke zbirke i slično.
- (7) Ugovoreni iznos taksirane vrijednosti se iskazuje u spiskovima osiguranih stvari za svaku stvar odvojeno i predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača ako troškovi izrade ili ponovne nabave prelaze ugovorenu

vrijednost.

- (8) Spiskove osiguranih predmeta sa iskazanim vrijednostima za svaki predmet pojedinačno obavezno potpisuju ugovarač osiguranja i Osiguravač.
- (9) Maksimalna suma osiguranja za navedene stvari može iznositi najviše 20.000,00 KM.

Član 27.

Nadosiguranje

- (1) Ako se pri sklapanju ugovora jedna strana posluži prevarom i tako ugovori sumu osiguranja veću od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može tražiti poništenje ugovora.
- (2) Ako je ugovorena suma osiguranja veća od vrijednosti osigurane stvari, a pri tome ni jedna strana nije postupila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi, suma osiguranja se snižava do iznosa stvarne vrijednosti osigurane stvari, a premija se srazmjerno smanjuje.
- (3) U oba slučaja savjesni Osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na nesmanjenu premiju za tekući period.

Član 28.

Podosiguranje

Na ugovore o osiguranju sklopljene po ovim Posebnim uslovima ne primjenjuju se odredbe o podosiguranju.

Član 29.

Učešće osiguranika u šteti (franziza)

- (1) Osiguranik ne učestvuje u šteti tj. franziza je otkupljena.
- (2) Ukoliko ugovarač osiguranja želi, može ugovoriti učešće u šteti.
- (3) Može se ugovoriti maksimalno 20% učešća u šteti.

Član 30.

Obaveza sprječavanja osiguranog slučaja i spašavanja, te pridržavanja odredaba o zaštitnim mjerama

- (1) Osiguranik je dužan poduzeti propisane, ugovorene i sve ostale mjere potrebne da se spriječi nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je poduzeti sve

što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice.

- (2) Osiguravač je dužan nadoknaditi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha.
- (3) Osiguravač je dužan dati ovu naknadu čak i ako ona zajedno s naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi sumu osiguranja.
- (4) Ako osiguranik ne ispunji svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza se Osiguravaču smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Član 31.

Obaveza osiguranika kad nastane osigurani slučaj

- (1) Kad nastane osigurani slučaj na osnovu kojega se traži naknada iz osiguranja, osiguranik je dužan postupiti na ovaj način:
 - odmah preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice i pri tome se pridržavati uputa koje mu je dao Osiguravač ili njegov predstavnik,
 - obavijestiti Osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja najdalje u roku od tri dana otkad je za to saznao, a najdalje u roku od tri dana pismeno potvrditi prijavu datu usmeno, telefonom, telegramom ili na koji drugi sličan način,
 - u svim slučajevima predviđenim propisima, a naročito kad je šteta prouzrokovana od požara, eksplozije, krađe, provalne krađe, razbojništva i saobraćajne nesreće, prijaviti nadležnom organu unutrašnjih poslova i navesti koje su sve stvari uništene odnosno oštećene ili su nestale prilikom nastanka osiguranog slučaja, nakon čega nadležna policijska uprava sačinjava zapisnik o nastanku osiguranog slučaja,
 - do dolaska predstavnika Osiguravača na samo mjesto ne promijeniti stanje oštećenih odnosno uništenih stvari, osim ako je promjena potrebna u javnom interesu ili radi smanjenja odnosno sprečavanja povećanja štete.

- (2) Uz pismenu prijavu Osiguravaču, Osiguranik i/ili druga osoba koja ima pravni interes je obavezna priložiti sljedeća dokumenta:
- polisa osiguranja,
 - dokaz o uplaćenju premiji osiguranja,
 - original ili ovjerena kopija zapisnika nadležne policijske uprave o nastanku osiguranog slučaja, iz stava 1. alineja 3
 - originalnu ili ovjerenu punomoć vlasnika / osiguranika ukoliko osiguranik i podnosilac zahtjeva nisu ista osoba
 - dokumentacija sa podacima o vrsti, tipu, vremenu nabavke oštećenih, uništenih ili otuđenih stvari, te računi nabavke, popravke i sl.
- (3) Ugovarač osiguranja odnosno osiguranik dužan je, nezavisno od roka u kojemu je podnio prijavu štete, predstavniku osiguranja pružiti sve podatke i druge dokaze koji su potrebni za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete. Osiguravač može isto tako zahtijevati da osiguranik pribavi i druge dokaze, ako je to nužno potrebno i opravdano.
- (4) Ako ugovarač osiguranja odnosno osiguranik ne izvrši svoju obavezu obavještanja Osiguravača iz stava 1. tačke 2. Ovog člana u određeno vrijeme, dužan je nadoknaditi Osiguravaču štetu koju bi ovaj zbog toga imao.

Član 32.

Utvrđivanje visine naknade iz osiguranja

- (1) Visina naknade iz osiguranja u slučaju nastanka osiguranog slučaja utvrđuje se:
- kod uništenja stambenog ili pomoćnog objekta (totalna šteta) – prema vrijednosti izgradnje novog stambenog objekta ili pomoćnog objekta u trenutku nastanka osiguranog slučaja prema cijenama na mjestu gdje se stambeni objekat nalazi, ali najviše do ugovorene sume osiguranja. Ako je stambeni objekat stariji od 60 godina nadoknađuje se vrijednost izgradnje novog stambenog ili pomoćnog objekta u trenutku nastanka osiguranog slučaja, umanjena za iznos procijenjene istrošenosti (amortizacija) i vrijednost ostatka,
 - kod oštećenja stambenog ili pomoćnog objekta (djelomična šteta) – u visini troškova popravke po cijenama materijala i rada u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, a najviše do ugovorene sume osiguranja umanjene za vrijednost ostatka.

- Ako je stambeni ili pomoćni objekat stariji od 60 godina nadoknađuju se u troškovi popravke u trenutku nastanka osiguranog slučaja, umanjeni za iznos procijenjene istrošenosti (amortizacija) i vrijednost ostatka,
- kod uništenja ili nestanka stvari u stambenom objektu (totalna šteta) – prema nabavnoj cijeni novih stvari, a najviše do ugovorene sume osiguranja. Ako se neka stvar više ne proizvodi (prestane proizvodnja ili se zamijeni novim modelima ili slično) onda se vrijednost određuje prema vrijednosti druge stvari koja se proizvodi za istu funkciju.
 - kod oštećenja stvari u stambenom objektu (djelomična šteta) u visini troškova popravke po cijenama materijala i rada u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, a najviše do ugovorene sume osiguranja i umanjene za vrijednost ostatka.
- (2) Veći troškovi popravke koji su nastali zbog toga što su prilikom popravke na oštećenom predmetu osiguranja učinjene izmjene, poboljšanja ili usavršavanja, padaju na teret osiguranika.
- (3) Ako troškovi popravka prelaze vrijednost oštećenih stvari, smatrat će se da je stvar uništena i obračunati će se naknada za totalnu štetu.
- (4) Kod osiguranih stvari koje čine skup stvari (npr. garniture, servis i sl.) u slučaju uništenja ili oštećenja samo jedne stvari iz ovog skupa ne nadoknađuje se gubitak zbog umanjena vrijednosti cijelog skupa.
- (5) Kod osiguranja stvari posebnih i velikih pojedinačnih vrijednosti (stvari od plemenitih metala i neprerađenih plemenitih metala, drago kamenje i biserne ogrlice, rijetke i skupocjene stvari, umjetnički predmeti, dokumenta, vrijednosni papiri, rukopisi, predmeti zbirki i slično) naknada će se isplatiti u visini nastale štete, a najviše do ugovorene sume osiguranja na "taksiranu vrijednost".
- (6) Ako su stvari u stambenom objektu i/ili oprema iz građevinskog dijela objekta iz stava 1 ovog člana, potpuno uništene ili ukradene, a Osiguranik ne može dokazati njihovu vrijednost, Osiguravač je u obavezi nadoknaditi najviše 50% od nabavne vrijednosti takvih novih stvari.
- (7) Ukoliko je ugovoreno, u slučaju nastanka osiguranog slučaja, utvrđeni iznos naknade

umanjuje se za iznos franšize naveden na polisi osiguranja.

Član 33.

Naknada ugovorenih troškova

- (1) Osiguravač je dužan nadoknaditi sljedeće štete i troškove koje osiguranik ima u vezi osiguranog slučaja:
 - troškove, gubitke, kao i druge štete uzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha, a najviše do sume osiguranja za ugovorene troškove navedene na polisi osiguranja,
 - štete zbog nestanka osiguranih stvari prilikom nastanka osiguranog slučaja, a najviše do sume osiguranja za ugovorene troškove navedene na polisi osiguranja,
 - troškove popravke stambenog objekta zbog šteta koje nastanu prilikom izvršenja ili pokušaja izvršenja provalne krađe kao i objesti, vandalizma ili razbojništva i to u visini troškova popravke, a najviše do sume osiguranja za ugovorene troškove navedene na polisi osiguranja,
 - troškove raščišćavanja i rušenja u vezi s nastalim osiguranim slučajem na osiguranom dijelu građevinskog objekta i stvarima, a najviše do sume osiguranja za ugovorene troškove navedene na polisi osiguranja.
- (2) Osiguravač nije u obavezi naknaditi troškove koje osiguranik pretrpi u svrhu uklanjanja uzroka štete, kao i troškove intervencije vatrogasnog društva ili drugih organizacija čija je dužnost, a prema karakteru poslovanja, da besplatno pružaju pomoć kad osigurani slučaj nastane.
- (3) Osiguravač nije obavezan nadoknaditi posredne štete u vezi s nastalom osiguranom opasnošću, kao što su štete zbog umanjenja upotrebljivosti stvari, gubitka zakupnine, izdatka za vodu zbog izlivanja i drugi slični gubici.

Član 34.

Kućna asistencija

- (1) Kućna asistencija po ovim Posebnim uslovima podrazumjeva pružanje pomoći Osiguraniku

24 sata na dan, 365 dana u godini u slučajevima koji zahtjevaju hitnu intervenciju usluge sanacije štete tj. neispravnosti na osiguranom stambenom objektu na adresi mjesta osiguranja naznačenoj na polisi osiguranja.

- (2) Pod hitnim intervencijama sanacije štete smatraju se iznenadni i neočekivani događaji koji bi u slučaju neuspjeha sprečavanja uzroka rezultirali:
 - daljnjim oštećenjima na stambenom objektu,
 - neadekvatnim boravkom osiguranika u stambenom objektu,
 - ugrožavanjem zdravlja ili sigurnosti Osiguranika.
- (3) Osiguranje kućne asistencije pokriva troškove izvođača radova (tehničara) u trajanju od jednog radnog sata (1N/h) na adresi osiguranog stambenog objekta sa uključenim izlaskom na lice mjesta za sljedeće usluge:
 - asistencija bravara,
 - asistencija vodoinstalatera,
 - asistencija električara,
 - asistencija stolara
 - asistencija staklara.
- (4) Osiguranje kućne asistencije vrijedi do 3 osigurana slučaja u toku jedne godine osiguranja.
- (5) Osiguranje kućne asistencije pokriva i kompletne troškove usluga majstora i sitnih materijala za popravku, ukupne vrijednosti do 30,00 KM. Pod sitnim materijalima podrazumijevaju se pomoćni materijali koji se pretežno koriste u završnim radovima prilikom vodoinstalaterskih, električarskih, stolarskih, staklarskih ili bravarskih radova, kao npr.: gumice, obrtaji, teflon trake, mandžet gume, kutni ventili, produžeci, izolir trake, šarafi, gips, razvodne kutije, redne stezaljke, baglame, cilindri, silikon, ekseri, vijci i dr.
- (6) Osiguranje kućne asistencije ne pokriva:
 - dijelove i ostali materijal potreban za popravak oštećenja,
 - usluge redovnog održavanja sistema ili sklopova u kući,
 - usluge investicionog održavanja objekata i sistema ili sklopova na stambenim objektima,
 - troškove ako kvar otkloni sam Osiguranik ili izvođač kojeg nije uputio Centar za podršku.

- (7) Troškove izvođača radova koji nastanu, a iznad su limita osiguranja, Osiguranik je dužni platiti sam.
- (8) U slučajevima kada je neophodna hitna intervencija usluge sanacije štete, Osiguranik je dužan odmah pozvati Centar za podršku Osiguravača i pridržavati se uputa koje mu je dao predstavnik Centra za podršku Osiguravača radi smanjenja štetnih posljedica.
- (9) Pozivom Centru za podršku Osiguravača prilikom prijave osiguranog slučaja osiguranik ili članovi njegovog domaćinstva dužni su dati sljedeće podatke:
 - ime, prezime i adresu osiguranika prijavljene prilikom ugovaranja osiguranja,
 - broj polise osiguranja,
 - mjesto na kojem se Osiguranik nalazi, broj telefona i adresu na kojoj ga je moguće dobiti,
 - kratak opis hitne intervencije.
- (10) Centar prima pozive Osiguranika i daje opće informacije o postupku rješavanja posljedica osiguranog slučaja, te organizuje dolazak izvođača radova na lokaciju osiguranog stambenog objekta u razumnom roku kako propisuju nužnost ili obim osiguranog slučaja, lokalni povećani broj slučajeva (npr. Kod elementarnih nepogoda na određenom području,..) i stvarne mogućnosti.
- (11) U izvanrednim okolnostima, kao što su poremećaj ili gubitak telefonske i/ili elektroenergetske mreže, štrajkovi, demonstracije, prosvjedi, zagušenje saobraćaja, prirodne katastrofe i epidemije, Centar za podršku osigurava dolazak izvođača radova na adresu osiguranog objekta što je prije moguće.
- (12) Osiguravač brine o pažljivom odabiru izvođača radova, ali ne snosi odgovornost za postupke i rad izvođača.
- (13) Osiguranje kućne asistencije nije moguće ugovoriti za vikendice i druge nenastanjene stambene objekte.

Član 35.

Asistencija Goodlife

- (1) Asistencija Goodlife je skup asistencijskih servisa koja pokriva:
 - Trošak pribavljanja informacija o radnom vremenu različitih institucija, redu letova, voznom ili autobusnom redu vožnje, javnim

ustanovama i konzulatima, vremenskoj prognozi, touring informacije;

- Trošak rezervacije ulaznica za bioskop, pozorište, koncert, avio karte, restorana, hotelskog smještaja;
 - Trošak organizacija rent a car-a, povratka u zemlju iz inostranstva, dostave cvijeća i poklona, kontaktiranje određene osobe na zahtjev i prosljeđivanje poruke, podsjetnik na obavezu.
- (2) Mogućnost korištenja asistencije Goodlife u toku godine je neograničeno.
 - (3) Asistencija se realizuje nakon što osiguranik prijavi potrebu za asistencijom pozivom na broj Centar za podršku, koji je dostupan 00-24 sati.
 - (4) Direktne troškove koji proističu iz ove asistencije snosi sam Osiguranik.

Član 36.

Pronađene izgubljene stvari

- (1) Ako osiguranik na bilo koji način sazna gdje se nalaze ukradene stvari, dužan je odmah preduzeti sve potrebne mjere, osobito preko nadležnih organa, da se utvrdi identičnost stvari i da mu se one što prije vrate. Isto tako je dužan da o tome što je saznao o preduzetim mjerama i njihovom rezultatu obavijesti Osiguravača u najkraćem roku.
- (2) Ako osiguraniku nije isplaćena naknada a nije protekao rok za isplatu naknada za pronađene stvari u smislu odredaba Posebnih uslova za osiguranje stambenog objekta i stvari u stambenom objektu, osiguranik je dužan pronađene stvari primiti natrag. Ako su vraćene stvari oštećene, osiguranik ima pravo na naknadu u smislu člana 31. ovih Posebnih uslova.
- (3) Ako su osigurane stvari pronađene nakon isplate naknade iz osiguranja ili po isteku roka za isplatu, osiguranik ih može zadržati za sebe, ali je dužan Osiguravaču vratiti primljenu naknadu za oštećene stvari uz odbitak nužnih troškova, preuzimanja, koji ne mogu preći iznos isplaćene naknade, a oštećene stvari može zadržati po cijeni sporazumno utvrđenoj sa Osiguravačem i vratiti mu samo odgovarajući dio primljene naknade. Ako osiguranik ne želi zadržati te stvari, one prelaze u vlasništvo Osiguravača.

Član 37.**Spašeni dijelovi**

- (1) Ako nije drugačije ugovoreno, spašeni dijelovi uništenih odnosno oštećenih stvari ostaju osiguraniku.
- (2) Osiguranik nema pravo nakon nastupanja osiguranog slučaja, prepustiti Osiguravaču uništenu odnosno oštećenu osiguranu stvar i od njega zahtijevati isplatu pune sume osiguranja odnosno pune vrijednosti.
- (3) Vrijednost spašenih, uništenih, odnosno oštećenih stvari i/ili dijelova obračunava se po tržišnoj vrijednosti u mjestu štete prema stanju na dan nastanka osiguranog slučaja.

Član 38.**Subrogacija**

- (1) Isplatom, naknade iz osiguranja prelaze na Osiguravača po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva osiguranikova prava prema osobi koja je po bilo kojoj osnovi odgovorna za štetu.
- (2) Ako je krivicom osiguranika ovaj prelaz prava na Osiguravača onemogućen, u potpunosti ili djelimično, Osiguravač se oslobađa u odgovarajućoj mjeri svoje obaveze prema osiguraniku.
- (3) Prelaz prava s osiguranika na Osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, te ako je naknada koju je osiguranik dobio od Osiguravača iz bilo kojih razloga niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovorne osobe isplati ostatak naknade prije isplate Osiguravačeva potraživanja po osnovu prava koja su prešla na njega.
- (4) Ta prava ne prelaze na Osiguravača ako je štetu prouzrokovala osoba u srodstvu u prvoj liniji s osiguranikom ili osoba za čije postupke osiguranik odgovara, ili koja živi s njim u istom domaćinstvu, ili osoba koja je radnik osiguranika, osim ako su te osobe štetu prouzrokovale namjerno.
- (5) Ali, ako je neka od osoba spomenutih u prethodnom stavu bila osigurana od odgovornosti, Osiguravač može zahtijevati od njezina Osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

Član 39.**Vraćanje premije**

- (1) Ako osigurana stvar bude uništena prije početka obaveze Osiguravača, ugovaraču osiguranja vraća se iznos naplaćene premije osiguranja.
- (2) Ako osigurana stvar bude uništena nakon početka obaveze Osiguravača od opasnosti koja nije obuhvaćena osiguranjem, ugovaraču osiguranja vraća se iznos premije za neiskorišteno vrijeme trajanja osiguranja.
- (3) Ako osigurana stvar bude uništena nakon početka obaveze Osiguravača od osigurane opasnosti obuhvaćene osiguranjem, Osiguravaču pripada cijeli iznos premije za tekuću godinu osiguranja, odnosno za ugovoreni period osiguranja.
- (4) Prestankom ugovora o osiguranju u svim drugim slučajevima prije isteka vremena za koje je premija plaćena, premija pripada Osiguravaču samo do završetka dana do kojega je on bio u obavezi, ako drugačije nije ugovoreno.

**III POSEBNE ODREDBE ZA DOPUNSKO OSIGURANJE
ČLANOVA DOMAĆINSTVA OD POSLJEDICA
NEZGODE****Član 40.****Osigurani rizici**

- (1) Ovi Posebni uslovi primjenjuju se na dopunsko osiguranje od posljedica nezgode kojim se ugovaraju sljedeći osigurani rizici:
 - Smrt usljed nezgode
 - Trajna invalidnost usljed nezgode.

Član 41.**Sposobnost za osiguranje**

- (1) Po ovim Posebnim uslovima, dopunsko osiguranje Osiguranika i članova domaćinstva od posljedica nezgode mogu zaključiti zdrave osobe od 0-75 godina života.
- (2) Osobe koje se osiguravaju po ovim Posebnim uslovima osigurane su bez obzira na njihovo zdravstveno stanje osim duševno bolesnih osoba i osoba lišenih poslovne sposobnosti koje su u svakom slučaju isključene iz osiguranja.
- (3) Osiguranje samo Osiguranika ili pojedinih članova domaćinstva nije moguće ugovoriti.

Član 42.

Pojam nezgode

- (1) Nezgodom u smislu ovih Posebnih uslova, smatra se svaki iznenadni i od volje osiguranika nezavisni događaj koji, djelujući uglavnom izvana i naglo na tijelo osiguranika, ima za posljedicu smrt osiguranika, tjelesnu povredu (trajnu potpunu ili djelomičnu invalidnost) ili narušenje zdravlja koje zahtjeva liječenje u bolnici.
- (2) Nezgodom se, u smislu prethodnog stava, smatraju naročito sljedeći događaji:
 - sudar,
 - udar kakvim predmetom ili o kakav predmet,
 - gaženje osiguranika,
 - udar električne struje ili groma,
 - pad, okliznuće, survavanje,
 - ranjavanje oružjem ili raznim drugim predmetima,
 - ubod kakvim predmetom,
 - udar ili ujed životinje i
 - ubod insekta osim ako je takvim ubodom prouzrokovana neka infektivna bolest.
- (3) Nezgodom se smatra i sljedeće:
 - trovanje hranom ili hemijskim sredstvima iz neznanja osiguranika, osim profesionalnih bolesti;
 - infekcija povrede prouzrokovane nezgodom;
 - trovanje uslijed udisanja plinova ili otrovnih para, osim profesionalnih bolesti;
 - opekotine vatrom ili elektricitetom, vrućim predmetom, tekućinama ili parom, kiselinama, lužinama i slično;
 - davljenje ili utapanje;
 - gušenje ili ugušenje uslijed zatrpavanja zemljom, pijeskom i slično;
 - prsnuće mišića, iščašenje ili uganuće zglobova, prsnuće zglobnih veza, prijelomi zdravih kostiju koji nastanu uslijed naglih tjelesnih pokreta ili iznenadnih naprezanja izazvanih nepredviđenim vanjskim događajima, ukoliko je neposredno nakon povrede utvrđeno u bolnici ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi ili po ovlaštenom ljekaru;
 - djelovanje svjetlosti, sunčevih zraka, temperature ili lošeg vremena, ako im je osiguranik bio izložen neposredno zbog jedne prije toga nastale nezgode, ili se našao u takvim nepredviđenim okolnostima koje nije mogao spriječiti ili im je bio izložen radi spašavanja ljudskog (svog ili tuđeg) života;
- (4) Ne smatraju se nezgodom u smislu ovih Posebnih uslova:
 - djelovanje rendgenskih ili radioaktivnih zraka, ako im je osiguranik izložen naglo i iznenada, osim profesionalnih bolesti.
- (4) Ne smatraju se nezgodom u smislu ovih Posebnih uslova:
 - zarazne, profesionalne (bolesti zanimanja) i ostale bolesti, kao i posljedice psihičkih uticaja;
 - trbušne kile, kile na pupku, vodene ili ostale kile, osim onih koje nastanu uslijed direktnog oštećenja trbušnog zida pod neposrednim djelovanjem vanjske mehaničke sile na trbušni zid, ukoliko je nakon povrede utvrđena traumatska kila kod koje je klinički uz kilu utvrđena povreda mekih dijelova trbušnog zida u tom području;
 - infekcije i bolesti koje nastanu uslijed raznih alergija, rezanja ili kidanja žuljeva ili drugih izraslina tvrde kože;
 - anafilaktički šok, osim ako nastupi pri liječenju zbog nastale nezgode;
 - hernija disci intervertebralis, sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, spondilolisteza, spondiloliza, sakralgija, miofascitis, kokcigodinija, išialgija, fibrozitis, fascitis i sve pato-anatomske promjene na kičmi označene analognim terminima, osim onih nastalih direktnim mehaničkim djelovanjem na kičmu;
 - odljepljenje mrežnjače (ablatio retinae) prethodno bolesnog ili degenerativno promijenjenog oka, osim u slučaju da je nastalo uslijed vanjske povrede oka, ukoliko je neposredno nakon nezgode utvrđeno u bolnici ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi ili po ovlaštenom ljekaru;
 - posljedice koje nastanu kod osiguranika uslijed delirijum tremensa i djelovanja droga;
 - posljedice medicinskih, naročito operativnih zahvata, koje se poduzimaju radi liječenja ili sprečavanja bolesti (preventiva), osim ako je do tih posljedica došlo zbog dokazane greške medicinskog osoblja (vitium artis);
 - patološke promjene kostiju i patološke epifizioloze;
 - sistemske neuro-muskularne bolesti i endokrine bolesti;

- psihički poremećaji (neuroze, psihoneuroze), osim ako se organski uslovljeni poremećaji nervnog sistema koji nastupe kao posljedica nezgode, mogu svesti na neko organsko oštećenje.

Član 43.

Početak i istek obaveze osiguravača

- (1) Za svakog pojedinog Osiguranika, osiguranje počinje 24-tog sata dana koji je u polisi naveden kao početak osiguranja ako je do tog dana plaćena premija, u protivnom po isteku 24-tog sata dana uplate premije.
- (2) Za svakog pojedinog osiguranika osiguranje prestaje 24-tog sata onog dana koji je u polisi osiguranja naveden kao istek osiguranja, a prije tog roka onog dana kada:
 - istekne godina osiguranja u kojoj Osiguranik navršio 74 godine života,
 - nastupi smrt Osiguranika ili bude ustanovljena 100% trajna invalidnost,
 - osiguranik postane duševno bolestan ili potpuno lišen poslovne sposobnosti u skladu sa članom 41. ovih Posebnih uslova,
 - protekne rok iz člana 7. ovih Posebnih uslova, a premija do tog roka nije plaćena,
 - bude raskinut ugovor o osiguranju u skladu sa članom 14. ovih Posebnih uslova.
- (3) Za osobe koje prestanu biti članovi osiguranog domaćinstva (udaja, ženidba itd.) u toku trajanja osiguranja, osiguranje je na snazi do isteka tekuće godine osiguranja.

Član 44.

Osigurana suma

- (1) Visinu osiguranih suma za smrt usljed nezgode i trajni invaliditet usljed nezgode utvrđuju sporazumno ugovarač osiguranja i Osiguravač i obavezno se upisuju u polisu osiguranja.
- (2) Za sve članove domaćinstva ugovaraju se iste osigurane sume.
- (3) U polisi navedene osigurane sume za jednog osiguranika predstavljaju najveći iznos obaveza Osiguravača za pojedini osigurani slučaj.

Član 45.

Obim obaveze Osiguravača za slučaj smrti

- (1) Ako tokom trajanja osiguranja nastupi osigurani slučaj smrti usljed nezgode,

Osiguravač se obavezuje da će isplatiti ugovoreni iznos naknade, koja odgovara iznosu osigurane sume za smrt usljed nezgode.

- (2) Kada nastupi osigurani slučaj smrti usljed nezgode osigurane osobe mlađe od 14 godina, Osiguravač je u obavezi isplatiti samo troškove sahrane a maksimalno do iznosa ugovorene osigurane sume za slučaj smrti.

Član 46.

Obim obaveze Osiguravača za slučaj trajne invalidnosti usljed nezgode

- (1) Trajnom invalidnosti usljed nezgode po ovim Posebnim uslovima smatra se trajni potpuni ili djelomični gubitak funkcije dijela tijela ili organa, potpuni ili djelomični gubitak dijela tijela ili organa nastao od posljedica nezgode.
- (2) Kada nastupi trajna invalidnost u smislu prethodnog stava, Osiguravač je u obavezi da naknadi:
 - za slučaj potpune trajne invalidnosti kod osiguranika osiguranu sumu ugovorenu za trajnu invalidnost,
 - za slučaj djelomične trajne invalidnosti procenat od osigurane sume ugovorene za trajnu invalidnost, koji odgovara procentu djelomične trajne invalidnosti,
 - za slučaj trajnog potpunog ili djelomičnog gubitka funkcije dijela ekstremiteta ili potpunog ili djelomičnog gubitka dijela ekstremiteta procenat od osigurane sume za utvrđenu invalidnost ekstremiteta, stavlja se u proporciju sa procentom od osigurane sume predviđene za slučaj potpune trajne invalidnosti ili gubitka tog ekstremiteta.
- (3) Procenat trajne invalidnosti utvrđuje se prema Tabeli za određivanje procenta trajne invalidnosti kao posljedice nezgode (u daljem tekstu Tabela invalidnosti).
- (4) Individualne sposobnosti, socijalni položaj ili zanimanje osiguranika (profesionalne sposobnosti) ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta trajne invalidnosti.
- (5) Kod višestrukih ozljeda pojedinih dijelova tijela ili organa ukupna invalidnost ne može preći procenat koji je određen u Tabeli invalidnosti za potpuni gubitak pojedinog dijela tijela ili organa. Više procenata djelomične invalidnosti u pravilu se zbrajaju, ali stepen invalidnosti nakon nezgode ograničen je na 100%.

- (6) Ako se stepen trajne invalidnosti ne može odrediti prema kriterijima iz Tabele invalidnosti, tada je odlučujuće u kojoj je mjeri sa medicinskog stanovišta došlo do smanjenja fizičkih, odnosno psihičkih funkcija. Ako neko oštećenje nije predviđeno u Tabeli invalidnosti, procenat invalidnosti određuje se u skladu sa sličnim oštećenjima koja su predviđena u Tabeli invalidnosti.
 - (7) Isplata naknade može se izvršiti nakon nezgode samo ako se sa medicinskog stanovišta može definitivno utvrditi vrsta i obim posljedica nezgode.
 - (8) Ukoliko se ne može utvrditi konačni stepen invalidnosti u skladu sa prethodnim stavom, osiguranik i Osiguravač u periodu od tri godine nakon nezgode imaju pravo jednom godišnje tražiti ljekarsku procjenu stepena invalidnosti, pri čemu procjenu obavlja ljekarska komisija. Ako se niti po isteku tri godine od dana nastanka nezgode ne može utvrditi konačni procenat trajne invalidnosti, kao konačno stanje uzima se stanje po isteku toga roka i prema tom procentu se određuje procenat invalidnosti na dan nastanka nezgode.
 - (9) Ako je kod osiguranika već postojala trajna invalidnost kao posljedica ozljede, bolesti ili degenerativnih promjena prije nastanka osiguranog slučaja, obaveza Osiguravača određuje se prema novoj invalidnosti, odnosno prema razlici ukupnog procenta invalidnosti nakon i procenta invalidnosti prije nastanka nezgode, u skladu s Tabelom invalidnosti.
 - (10) Ako nastupi smrt Osiguranika, a konačni procenat invalidnosti nije bio utvrđen, Osiguravač će utvrditi procenat invalidnosti prema posljednjoj raspoloživoj medicinskoj dokumentaciji.
 - (11) Osigurana suma za slučaj smrti i trajne invalidnosti se ne mogu kumulirati.
- zbog aktivnog sudjelovanja u fizičkom obračunavanju (tučnjavi), osim u dokazanom slučaju samoobrane,
 - uslijed tjelesnih povreda u vrijeme liječenja, odnosno zahvata, koje je osiguranik sam poduzeo ili ih je dao poduzeti, osim ako je osigurani slučaj bio povod,
 - direktno ili indirektno kao posljedica ratnih događaja ili događaja koji su posljedica rata, invazije, djelovanja stranih neprijatelja, operacija koje nalikuju na rat (bez obzira da li je rat objavljen ili ne), građanskog rata, pobune, revolucije, vojne ili uzurpatorske vlasti, ustanka, kao i nemira koji nastanu iz takvih događaja,
 - uslijed akta terorizma,
 - uslijed zemljotresa,
 - uslijed direktne ili indirektno izloženosti osiguranika djelovanju jonizirajućeg zračenja ili radioaktivne kontaminacije,
 - uslijed aktiviranja minsko eksplozivnih sredstava i vatrenog oružja, prilikom obavljanja profesionalne dužnosti demontera mina, granata i eksplozivnih sredstava,
 - uslijed upravljanja letjelicama svih vrsta, plovnim objektima, motornim i drugim vozilima bez propisane službene isprave koja daje ovlaštenje za upravljanje tom vrstom i tipom letjelice, plovnog objekta, motornog i drugog vozila. Smatra se da osiguranik nema propisanu službenu ispravu i u slučaju da je isteklo njeno važenje ili mu je ista oduzeta. Međutim, smatraće se da Osiguranik posjeduje propisanu službenu ispravu kada u svrhu pripremanja i polaganja ispita za dobivanje službene isprave, vozi uz neposredni nadzor službeno ovlaštene stručne osobe. Osiguranik gubi prava iz osiguranja ako je dopustio da prevoznim sredstvom upravlja maloljetna ili osoba bez propisane službene isprave i tom prilikom doživi nezgodu. Prethodne odredbe su ništavne ako okolnost što Osiguranik ili neka druga osoba nije posjedovao službenu ispravu nikako nije uticala na nastanak i obim nezgode.
 - uslijed dokazane uzročno posljedične veze na nastanak nezgode uslijed djelovanja alkohola, opojnih droga ili drugih opojnih sredstava ili lijekova koji utiču na psihičko stanje Osiguranika u trenutku nezgode.

Član 47.

Isključenje obaveze Osiguravača

- (1) Isključene su sve obaveze Osiguravača, ako je nezgoda nastupila:
 - uslijed toga što je osiguranik ili korisnik namjerno prouzrokovao nezgodu,
 - uslijed pokušaja ili izvršenja samoubistva osiguranika iz bilo kojeg razloga,
 - prilikom pripremanja, pokušaja ili izvršenja krivičnog djela sa predumišljajem te pri bijegu poslije takve radnje,

Smatra se, ako se ne dokaže suprotno, da je nesretni slučaj nastao usljed djelovanja alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na Osiguranika ako je vozač motornog vozila u trenutku nastanka nezgode imao u krvi ili urinu više od zakonski propisane dozvoljene količine alkohola za upravljanje vozilom ili više od 1.00‰ prilikom svih drugih nezgoda koje nisu nastale iz saobraćajne nezgode, ako je alko-test iskazao alkoholiziranost a osiguranik se nije potrudio da putem analize krvi bude precizno utvrđen stepen njegove alkoholiziranosti, te ako odbije ili izbjegne mogućnost utvrđivanja stepena njegove alkoholiziranosti ili uticaja droga, opojnih sredstava ili lijekova.

Član 48.

Prijava osiguranog slučaja

- (1) Osiguranik, koji je usljed nezgode povrijeđen, dužan je:
 - da se prema mogućnostima odmah prijavi ljekaru odnosno da pozove ljekara radi pregleda i pružanja potrebne pomoći i da odmah preduzme sve druge potrebne mjere radi liječenja, kao i da se pridržava ljekarskih savjeta i uputa u pogledu načina liječenja,
 - da pismeno obavijesti Osiguravača o nezgodi, u roku kad to prema njegovom zdravstvenom stanju bude moguće,
 - da sa prijavom o nezgodi pruži Osiguravaču sva potrebna obavještenja i podatke o mjestu i vremenu kada je slučaj nastao, potpuni opis događaja, ime ljekara koji ga je pregledao ili koji ga liječi, nalaze ljekara o vrsti tjelesne povrede, o nastalim eventualnim posljedicama, kao i podatke o tjelesnim manama, nedostacima i bolestima koje je Osiguranik eventualno imao prije nastanka nezgode.
- (2) Ako je nezgoda imala za posljedicu smrt Osiguranika, korisnik osiguranja je dužan o tome pismeno obavijestiti Osiguravača u roku od 3 dana, čak i ako je nezgoda već bila prijavljena.
- (3) Uz pismenu prijavu Osiguravaču, korisnik osiguranja i/ili porodica Osiguranika je obavezna priložiti sljedeća dokumenta:

Osnovna dokumentacija :

- polisa osiguranja,

- dokaz o uplaćenju premiji osiguranja,

Dokumentacija za slučaj trajne invalidnosti usljed nezgode:

- dokaz o okolnostima nastanka nezgode (mjestu, vremenu i uzroku nastanka nezgode),
- medicinsku dokumentaciju, koja će kao dokaz o ustaljenim posljedicama nezgode poslužiti za utvrđivanje konačnog procenta trajne invalidnosti (nalaz i mišljenje ljekara uz dijagnostičku verifikaciju istog, rentgen i slično),
- ostale dokaze u ovisnosti od nastanka nezgode.

Dokumentacija za slučaj smrti usljed nezgode:

- original ili ovjerena kopija izvoda iz matične knjige umrlih,
 - kopija zdravstvenog kartona Osiguranika, koja služi kao dokaz o uzroku smrti,
 - original ili ovjerena kopija potvrde o smrti,
 - kopija nalaza o izvršenoj obdukciji ili izvještaja ljekara mrtvozornika,
 - original ili ovjerena kopija zapisnika nadležne policijske uprave o nastanku nesretnog slučaja,
 - dokaz o pravu na naplatu naknade ako u ugovoru o osiguranju nije izričito naveden korisnik osiguranja.
- (4) Dokazivanje okolnosti nastanka nezgode i prava iz ugovora o osiguranju padaju na teret podnosioca zahtjeva. Osiguravač ima pravo od podnosioca zahtjeva, zdravstvene ustanove ili bilo koje druge pravne ili fizičke osobe tražiti naknadna objašnjenja i dokaze potrebne za utvrđivanje prava na isplatu osigurane sume, odnosno naknade. Osiguravač ima pravo zahtijevati ljekarski pregled te pravo obdukcije, ako je neophodno i ekshumacije.

Član 49.

Korisnik osiguranja

- (1) U slučaju trajne invalidnosti usljed nezgode, korisnik osiguranja je Osiguranik ukoliko nije drugačije ugovoreno.
- (2) Korisnika za slučaj smrti Osiguranika određuje Ugovorač osiguranja samim ugovorom o osiguranju, testamentom ili drugim pravnim poslom.
- (3) Korisnik u slučaju smrti osiguranika ne mora biti određen po imenu, dovoljno je da akt sadrži podatke na osnovu kojih se korisnik može

identificirati, osim kada je određenje korisnika neopozivo.

- (4) Ako su zakonski nasljednici određeni kao korisnici za slučaj smrti osiguranika, utvrđivanje nasljednika i raspodjela isplate naknade se određuje u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju.
- (5) Ako je korisnik maloljetno lice osigurana suma će se isplatiti njegovim roditeljima odnosno zakonskim zastupnicima.
- (6) Vjerovnici ugovarača osiguranja i Osiguranika nemaju nikakvo pravo na ugovorenu naknadu ugovorenu za korisnika osim ako zakonom nije drugačije određeno.

„Član 49a.

Vansudsko rješavanje sporova

Sva lica koja svoj pravni interes crpe iz Ugovora o osiguranju zaključenom prema ovim Uslovima, prvenstveno će svoje eventualne sporove sa osiguravačem, koji proizilaze ili su u vezi sa predmetnim Ugovorom o osiguranju, nastojati riješiti sporazumno, u skladu sa pravilima postupka osiguravača o izvansudskom rješavanju sporova

Član 49b.

Prigovor

- (1) Ukoliko Osiguranik nije zadovoljan obračunom ili načinom rješavanja odštetnog zahtjeva ili drugim postupanjem Osiguravača, ima pravo na prigovor u roku od 15 dana od dana saznanja za odluku ili postupak Osiguravača na koji ulaže prigovor.
- (2) Osiguravač je dužan donijeti odluku po prigovoru u roku od 15 dana od prijema prigovora ukoliko po prigovoru nije zatražena dodatna dokumentacija, odnosno 15 dana po kompletiranju eventualne dodatne dokumentacije nakon zaprimljenog prigovora.

Član 49c.

Rješavanje sporova

- (1) Strane su saglasne da će sve sporove proizašle iz odnosa osiguranja rješavati mirnim putem.
- (2) Ugovarač osiguranja, Osiguranik, te korisnik osiguranja obavezni su o svim spornim pitanjima, pritužbama i nesporazumima proizašlim iz odnosa osiguranja bez odgađanja izvijestiti Osiguravača.

- (3) Obavijesti iz stavka 2. ovog člana, podnositelji dostavljaju u pisanom obliku, iz kojeg se sa sigurnošću može utvrditi sadržaj obavijesti, potpis podnositelja obavijesti i vrijeme slanja obavijesti.
- (4) Osiguravač će zaprimljeni prigovor iz stava 2. ovog člana uputiti drugostupanjskoj komisiji. Drugostepena komisija Osiguravača sastoji se od dva (2) člana, od kojih je najmanje jedan (1) diplomirani pravnik. Odgovor drugostepene komisije dostavlja se podnosiocu prigovora u pisanom obliku bez odgađanja, a najkasnije u roku od 8 (osam) dana od dana zaprimanja prigovora.
- (5) U slučaju da je u trenutku sklapanja Ugovora o osiguranju jedna od ugovornih odredbi iz ovih Uslova ništavna ili takvom postane, isto ne utiče na valjanost i obaveznost ostalih odredbi ovih Uslova”.

IV ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50.

Pravni okvir

- (1) Za odnose između Osiguravača, ugovarača osiguranja, Osiguranika i korisnika, te ostalih osoba kojih se tiče, a koji nisu regulisani Posebnim uslovima ili ugovorom o osiguranju, primjenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Član 51.

Nadležnost u slučaju spora

- (1) U slučaju spora između ugovarača osiguranja odnosno Osiguranika i Osiguravača, nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 52.

Ostale odredbe

Sastavni dio ovih Posebnih uslova za osiguranje stana/kuće je tabela za određivanje procenta trajnog invaliditeta kao posljedice nesretnog slučaja (nezgode).

Posebni uslovi osiguranja kuće/stana 09.04.03-1-2015 odobreni od strane Agencije za nadzor osiguranja broj : 01-06-3.-059-1642/21 od dana 27.05.2021. godine, a stupaju na snagu sa danom donošenja odluke 03.06.2021. godine.

Feda Morankić, Direktor Društva